

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 660/2022 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen turvallisuusalan koulutuksesta ja valvonnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mia Laihon /kok näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 660/2022 vp:

Mihin toimenpiteisiin hallitus aikoo ryhtyä järjestysvalvonnassa esille nousseiden väkivallanteiden ja väärinkäytösten takia,

miten yksityisen turvallisuusalan toimintaa on valvottu,

onko väärinkäytöksiin aiemmin puututtu,

ovatko henkilöiden rikostuomiot vaikuttaneet järjestyksenvalvojan/vartijan/esimiehen/kouluttajan/elinkeinotoiminnan harjoittajan toiminnan jatkumiseen,

onko hallitus suunnitellut selvitysryhmän perustamista arvioimaan turvallisuusalan koulutuksen ja alan yritysten valvonnan riittävyyttä ja korjaustarpeita,

miten turvallisuusalan koulutuksessa arvioidaan hakijan soveltuvuutta alalle,

jos koulutusvaiheessa todetaan alalle soveltumattomuutta käyttäytymistä tai asenneongelmaa, onko siihen puututtu tai koulutusta keskeytetty,

mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy luottamuksen palauttamiseksi turvallisuusalalle ja

miten hallitus varmistaa sen, ettei vastaavia väärinkäytöksiä jatkossa enää tapahdu?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Yksityisestä turvallisuusalasta on säädetty yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa (1085/2015). Lakia sovelletaan vartioimisliiketoimintaan, järjestyksenvalvojatoimintaan ja turvasuojaustoimintaan. Laissa on muun ohella säännöksiä järjestyksenvalvojaksi hyväksymisestä, järjestyksenvalvojan koulutuksesta ja kouluttajakoulutuksesta sekä järjestyksenvalvojan

toimivaltuuksista. Laissa on säädetty myös yksityisen turvallisuusalan toimijoihin kohdistuvasta valvonnasta

Yksityisen turvallisuusalan yleinen ohjaus ja valvonta kuuluu Poliisihallitukselle. Poliisilaitokset puolestaan valvovat yksityisen turvallisuusalan ja muun muassa järjestyksenvalvojien toimintaa toimialueillaan. Olen pyytänyt ja saanut Poliisihallituksen selvityksen siitä, miten toimintaa käytännössä on Poliisihallituksen ja poliisilaitosten toimesta valvottu ja valvotaan. Selvityksestä käy ilmi, että alalla ilmenneisiin väärinkäytöksiin on pystytty puuttumaan. Poliisi pystyy kuitenkin puuttumaan vain tietoonsa tulleisiin väärinkäytöksiin.

On otettava myös huomioon, että väärinkäytöksiä voi tulla poliisin tietoon muutoinkin kuin poliisin suorittaman valvonnan yhteydessä.

Yksityisen turvallisuusalan toimijoiden rikostuomiot voivat vaikuttaa heidän toimintansa jatkoon yksityisellä turvallisuusalalla. Laissa on säädetty muun muassa niistä perusteista, joilla hyväksyminen vartijaksi tai järjestyksenvalvojaksi voidaan peruuttaa. Yhtenä perusteena hyväksymisen peruuttamiselle on se, että vartija tai järjestyksenvalvoja on lainvoimaisella tuomiolla tuomittu rikoksesta, joka osoittaa hänen olevan sopimaton tehtäväänsä.

Yksityisen turvallisuusalan työntekijöiden toiminta eräissä tapauksissa on ollut viime aikoina julkisuudessa voimakkaasti esillä. Tapausten tutkinta on edelleen kesken. Katson kuitenkin jo tähän asti ilmenneen perusteella yksityisellä turvallisuusalalla olevan mahdollisia epäkohtia ja kehittämistarpeita, jotka on syytä selvittää. Siksi olen päättänyt asettaa sisäministeriössä työryhmän, jonka tehtävänä on arvioida alan koulutuksen, ohjauksen ja valvonnan riittävyyttä. Työryhmä tulee saamaan työnsä valmiiksi kevään kuluessa.

Yksityisistä turvallisuuspalveluista annetussa laissa ei ole erikseen alan opiskelijoiden alalle soveltuvuutta koskevia säännöksiä. Lain mukaan muun muassa vartijan tai järjestyksenvalvojan koulutuksen järjestäjällä on oikeus pyytää koulutukseen oppilaaksi hakeutuvasta niin sanottu suppea turvallisuusselvitys. Siinä vaiheessa, kun henkilö hakee hyväksyntää vartijaksi tai järjestyksenvalvojaksi, poliisi arvioi erikseen, täyttääkö hakija laissa säädettyt rehellisyyden, luotettavuuden ja henkilökohtaisen sopivuuden vaatimukset. Siltä osin kuin turvallisuusalan koulutuksessa on kyse ammatillisesta koulutuksesta annetun lainsäädännön mukaisesta koulutuksesta, siihen sovelletaan tätä koulutusta koskevia säännöksiä.

Kuten olen edellä todennut, sisäministeriö asettaa työryhmän, joka tulee esittämään arvionsa siitä, mihin toimiin yksityisen turvallisuusalan koulutuksen, ohjauksen ja valvonnan suhteen mahdollisesti tulisi ryhtyä. Pelkillä viranomaistoimilla ei heikentynyt luottamusta kuitenkaan voida palauttaa. Myös yksityisellä turvallisuusalalla itsellään ja sen toimijoilla on mahdollisuus tähän vaikuttaa esimerkiksi toimintakulttuurin ja sisäisen valvonnan kehittämisen kautta.

Kansalaisten on voitava luottaa kaikkiin turvallisuusalan toimijoihin. Suuri osa vartijoista ja järjestyksenvalvojista tekee työnsä ammattimaisesti, mutta ylilyöntejä ja epäilyjä lainvastaisesta toiminnasta esiintyy liikaa. Koulutuksella ja valvonnalla on varmistettava, ettei liiallista voimankäyttöä tai aseman väärinkäyttöä jatkossa tapahdu.

Helsingissä 24.1.2023

Sisäministeri Krista Mikkonen

VN/328/2023-SM-2

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: